

Der er løbende debat om det danske skattetryk. Denne note viser udviklingen i danskernes skattetryk og skattetrykket på den private sektor.

Udviklingen i det høje danske skattetryk siden 1994

Det danske skattetryk er et emne, der ofte tages op i den danske politiske debat og beskrives hyppigt som værende verdens højeste, jf. fx Skatteministeriets [Skatteøkonomisk Redegørelse 2017](#). Rigsstatistikeren har senest i sin [blog](#) kommenteret det danske skattetryk sammenlignet med andre lande bl.a ved at beregne skattetryk som andel af både BNP eller BFI, imens DSTAnalysen "[Syv skattereformer siden 1995: Udviklingen i provenuet fra indkomstskatter](#)" analyserer indkomstskatterne i forhold til husholdningernes bruttoindkomst. Denne note viser, at man kan lave de tilsvarende beregninger ved hjælp af ADAMs variable og databank i Gekko.¹ Derudover opstilles der et bedre mål for danskernes skattetryk og for den private sektors skattetryk. Dette er relevant, da det viser sig, at selvom danskernes skattetryk er faldet, er det stort set uændret for den private sektor.

Skattetryksberegninger

Normalt bruges BNP i nævneren i skattetryksberegninger, men dermed indgår afgifter både i tæller og nævner. BFI løser dette.

BNI beskriver velstandsudviklingen for danskerne bedst og tager højde for ændringer i nettorenteindkomst fra udlandet.

Det er almindeligt at opgøre afgifts- og skattetrykket som de samlede afgifter og skatter i forhold til BNP. BNP beskriver produktionen af varer og tjenester i økonomien til markedspriser. BNP bruges traditionelt som mål for et lands velstand. Større produktion i et land giver større forbrugsmuligheder. Et yndet kritikpunkt er, at indirekte skatter er inkluderet i markedspriser og indgår dermed både i tæller og nævner. Dette kan der tages højde for ved at bruge BFI i stedet. BFI følger stort set udviklingen i BNP, så i vurderingen af udviklingen i skattetrykket, er der begrænset forskel på, hvilket af de to begreber, som bruges. Imidlertid beskriver hverken BNP eller BFI forbrugsmulighederne/velstanden i en åben økonomi, som fx den danske, helt præcist. Hvis et land får en indkomst fra udlandet pga. en udlandsformue, vil forbrugsmulighederne og beskatningsgrundlaget være større end landets produktion tilsiger. Er man derfor interesseret i at vurdere udviklingen i skattetrykket i forhold til forbrugsmuligheder/velstand, er bruttonationalindkomsten, BNI, en bedre nævner end BNP/BFI.² BNI opgør danskernes indkomst inklusiv afkast og lønindkomst fra udlandet og er et bedre udtryk for, hvor meget indkomst danskerne råder over.³ BNP, BFI og BNI udvikler sig ofte meget ens, og så er det selvfølgelig mindre afgørende, om skatten opgøres som andel af BNP, BFI eller BNI. Udviklingen i de tre begreber kan imidlertid være forskellig. I Danmark er nettorenteindkomsten fra udlandet gået fra at være negativ i 1994 til at være positiv, og BNI er vokset mere end BNP og BFI siden 1994. Det betyder, at skattetrykket målt med BNP eller BFI i nævneren overvurderer den reelle udvikling i skattetrykket på danskernes indkomst.

Når der kigges på skattetrykkets udvikling over en periode, er det vigtigt at være opmærksom på, om der i perioden er sket markante ændringer såsom regimeskift, og om der er særlige engangseffekter. I nyere dansk skattehistorie er der især to

¹ Se bilag 1 for koden til notats figurer.

² Se [DN's Kvartaloversigt, 1. kvartal, 2016, s. 34-6](#) for en diskussion af forskellen på produktion og velstand.

³ Se i øvrigt også [Dansk Økonomi Forår 2001](#) fra DØRS.

I en skattetryksanalyse over tid skal der tages hensyn til regimeskrift, således teknik ikke ændre skattetrykket. Der skal også tages hensyn til skattetekniske tidsforskydninger, således tæller svarer til nævner.

væsentlige begivenheder: 1) Bruttoficeringen af overførselsindkomsterne fra 1993 til 1994, 2) omlægningen fra kapitalpension til en ikke-fradragsberettiget aldersopsparing i perioden 2013-15.⁴ I forhold til begivenhed 1) bør der korrigeres for overgangen fra skattefrie til skattepligtige overførselsindkomster, hvis man ønsker at lave en sammenligning med perioden før 1994. Dette er dog ikke lige til og spørgsmålet er også, hvor relevant perioden før 1994 er i dag. Det er derfor valgt at starte sammenligningen i dette notat fra 1994 under det nye regime. Begivenhed 2) gør årene 2013-15 specielle. Omlægningen fra kapitalpension til en ikke-fradragsberettiget aldersopsparing fordrer, at man betaler en afgift, og den betydelige omlægningsaktivitet betød, at der i de tre år blev betalt en ekstraordinær afgift på hhv. 34, 62,1 og 25 mia. kr. Set over hele pensionsforløbet er der blot tale om en fremrykning af skattebetalingen, så for at få skatteudtrykket til at svare til indkomstudtrykket, er det valgt at holde de ekstraordinære afgifter ude af skattetryksberegningen. De er alene udtryk for en tidsforskydning i skatterne og ikke for skatternes egentlige niveau.

Danskernes skattebetalinger findes ved at korrigere for nettoskatten til udlandet.

Det er også vigtigt, at tælleren beskriver de skatter, som danskerne betaler. Derfor bør indkomst- og formueskatter, der er betalt til udenlandske skattemyndigheder, tillægges, mens indkomst- og formueskatter, der er betalt af udenlandske residenter, bør fratrækkes. Dermed omfatter det samlede skatte- og afgiftstryk: skatter og afgifter til den offentlige sektor og EU, S , plus skatter og afgifter netto til udlandet udover EU, Syn_e ,⁵ alt sammen set i forhold til det danske BNI, Y_i :

$$(1) \text{ danskernes skattetryk} = \frac{S + Syn_e}{Y_i}$$

Udviklingen i de tre skattetryksberegninger ses i figur 1.

Danskernes skattetryk er faldet godt 3 procent siden 1994, imens faldet i skattetryk målt ved BNP og BFI er begrænset.

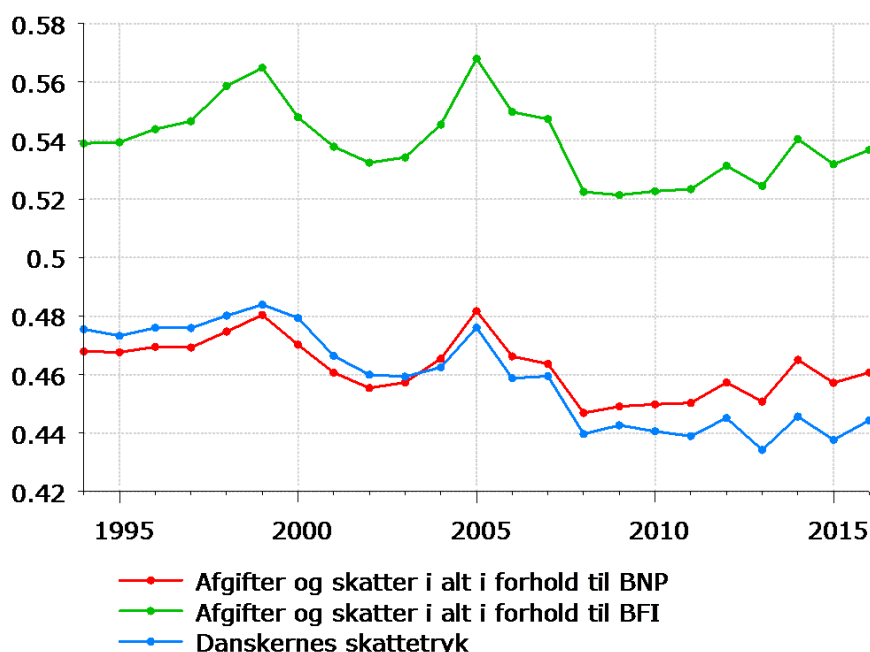
Der er en næsten fuldstændig parallel udvikling i skattetrykket beregnet med BNP og BFI i nævneren. Der er dog en lille forskel, og fra 1994 til 2016 falder skattetrykket målt ved BNP 0,7 procentpoint, imens det målt ved BFI falder 0,2 procentpoint. Forskellen afspejler, at en større del af statens indtægter i 2016 kommer fra indirekte skatter end tilfældet var i 1994. Danskernes skattetryk beregnet som andel af BNI (ligning (1)) er til gengæld faldet 3,1 procentpoint.⁶

⁴ Af mindre væsentlig betydning kan fx nævnes at licens til DR efter hovedrevisionen af nationalregnskabet i 2014 er blevet en skat. Dog er licensbetalinger kun ført tilbage til 2007 i nationalregnskabet, og dermed vil licens kunstigt hæve skattetrykket i 2007. Dette kan der tages højde for ved at se bort fra licens i beregningen.

⁵ Nettoskatten til udlandet, Syn_e , er i dag negativ, fordi udlændinge betaler mere skat til Danmark, end danskere betaler til udlandet. Dermed er nettoskatten fra udlandet, dvs. minus Syn_e , positiv. Skattebetalingen over landegrænsen vedrører især indkomst- og formueskatter.

⁶ Nettoskatter til udlandet, Syn_e , bidrager en smule til faldet. Tages det simple mål 'skatter over BNI', er faldet i skattetrykket i stedet 2,6 procentpoint.

Figur 1: *Udvikling i forskellige skattetryksberegninger*

Skattebegünstigede pensionsordninger reducerer faldet i skattetrykket, se boks 1.

Når man vurderer udviklingen i skattetrykket i den nævnte periode, bør man også være opmærksom på, at skattetrykket påvirkes af skattebegünstigede pensionsordninger. Indbetalinger til pensionsordninger giver fradrag i indkomstskatten, hvilket sænker skattetrykket. Til gengæld beskattes udbetalte pensioner. Set over det lange sigt er nettoeffekten beskeden, men da de danske pensionsformuer er under opbygning, er der relativt store fradrag og færre skattepligtige udbetalinger i den viste periode. Dermed holdes skattetrykket kunstigt nede i starten af perioden, og det beregnede skattetryk ville falde kraftigere fra 1994 til 2016, hvis man tog hensyn til denne "opbygningseffekt" fra pensionsordningerne, jf. boks 1.

Dekomponering af skattetrykket

Af de 3 procentpoints fald i danskernes skattetryk kan 2 procentpoint henledes på relativt faldende indkomstskatter og 1 procentpoint på relativt faldende afgifter.

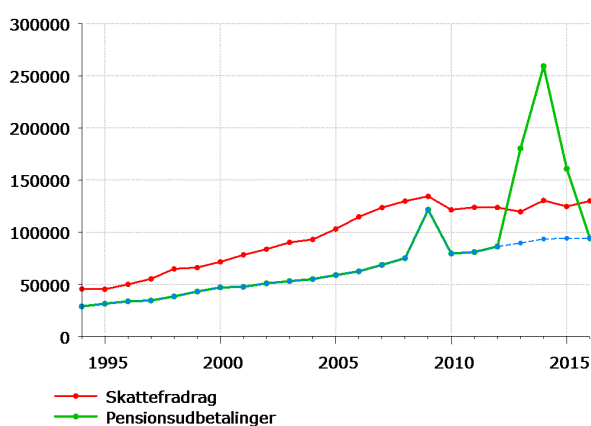
De seneste årtiers skattereformer har bl.a. haft til formål at reducere skatten på indkomst. Det er nemt at dekomponere skattetrykket i direkte skatter (indkomstskatter) og indirekte skatter (afgifter), jf. figur 2 og 3. Figur 2 viser dermed hvor meget af faldet i danskernes skattetryk, som kan forklares med faldende indkomstskatter relativt til indkomsten. Figur 3 viser hvor meget af faldet, som kan forklares med faldende afgiftsindtægter relativt til indkomsten. Begge figurer viser, at skattetrykket er faldet. Skattetrykket på indkomst falder ca. 2 procentpoint, mens afgiftstrykket faldet ca. 1 procentpoint.

Boks 1: Skattetryk og pension

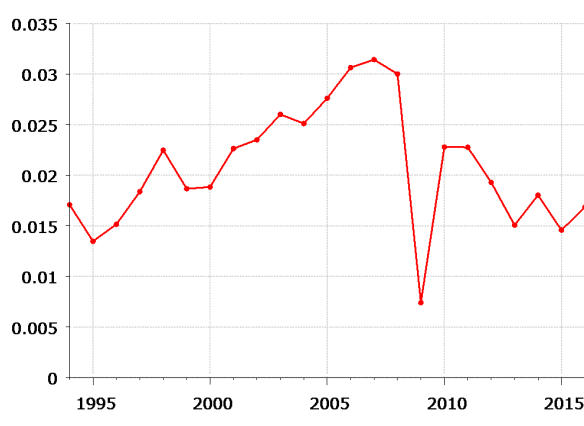
Som udgangspunkt kan man trække indbetalinger til pensioner fra i skat, mens udbetalinger er skattepligtige. Skatteværdien af indbetalingen er typisk højere end skatteværdien af udbetalingen. Det hænger sammen med, at de store indbetalinger foretages på et tidspunkt i livsforløbet, hvor indtjeningen og indkomstbeskatningen er høj, mens udbetalingerne kommer senere, hvor indkomstbeskatningen er lavere. Der betales en årlig PAL skat (PensionsAfkastLov) af overskuddet på investeringerne i pensionsordningen. PAL skatten vil typisk være mindre end skatten på afkast i almindelig opsparing. Pensionsordninger er dermed skattemæssigt begunstigede.

Pensionsordningernes effekt på skattetrykket er kompleks. Samlet er det dog klart, at skattetrykket reduceres. Den negative skatteværdi af indbetalingen er højere end skatteværdien af udbetalingen, samtidig med at afkastet beskattes lempeligt. Desuden udskydes beskatningen af den opsparede indkomst fra optjeningsperioden til pensionsperioden.

Det er umuligt at præcisere pensionsordningernes effekt på skattetrykket ud fra makroopgørelser. Men en beregning af de samlede indbetalinger og udbetalinger med skattebegunstigelse giver et fingerpeg om effekten af den tidsmæssige forskydning i indkomstkatten. Tallene i figur A1 er beregnet på baggrund af ADAMs databank.

Figur A1: Skattefradrag for opsparing og pensionsudbetalinger til beskatning

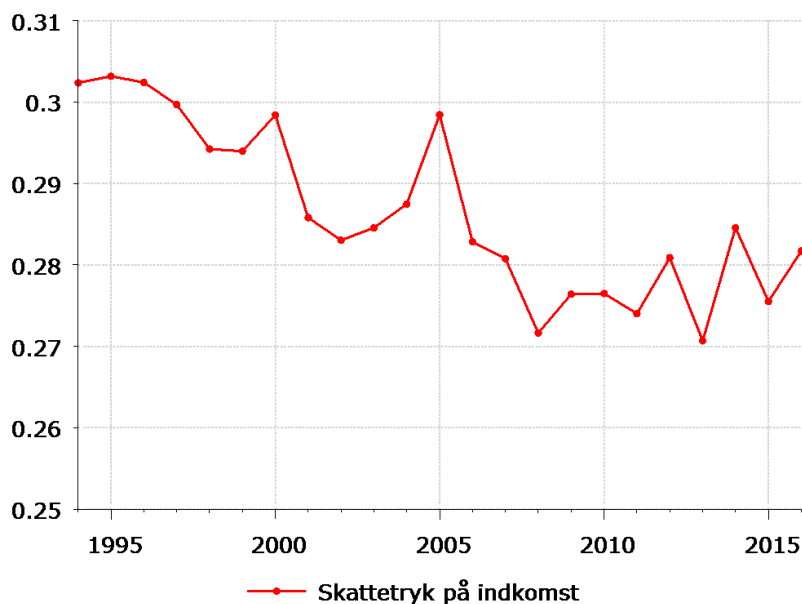
Figur A2: Nettopensionsindbetalinger i forhold til BNI

I den betragtede periode har indbetalingerne været klart større end udbetalingerne, fordi ordningerne er under opbygning. Indbetalingerne afspejler således ordningerne, som de er i dag, mens udbetalingerne afspejler ordninger fra en tid med mindre pensionsopsparing. Bemærk at der er de store pensionsudbetalinger i 2009 og i perioden 2013-15. I 2009 udbetales en stor del af SP-pengene, og det skaber et ekstraordinært stor skatteprovenu. I 2013-2015 er der store udbetalinger, fordi det med skatterabat var muligt at erstatte kapitalpension med alderspension, så der blev flyttet pensionsformuer fra kapitalpension til alderspension. Udbetalingen af kapitalpensionen er skattepligtig, men indbetalingen i alderspension giver ikke fradrag. Dermed skaber omlægningen fra kapital- til alderspension ekstraordinære store skatteprovenuer, der må ses som en fremrykning af skatten på pensionsudbetalinger.

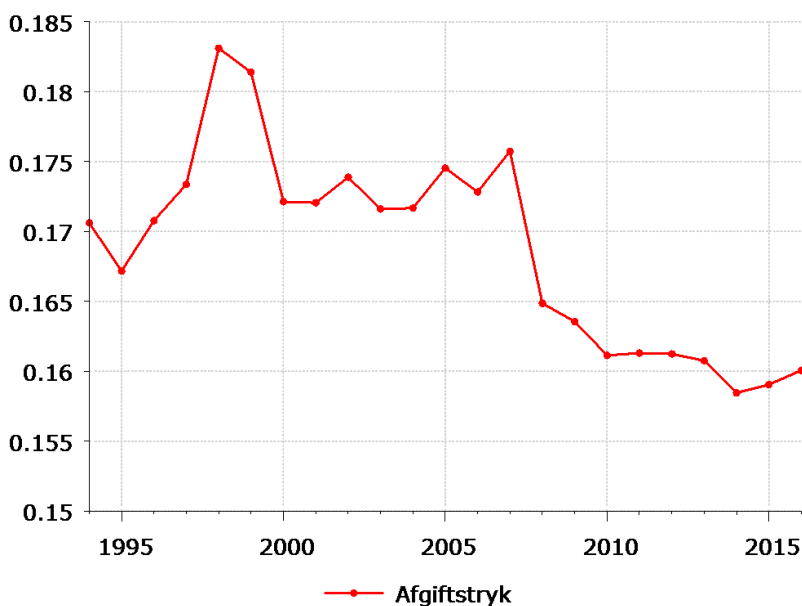
Udbetalingen af SP-midler og udbetalingen af kapitalpensioner vil som hovedregel påvirke skattetrykket. Men effekten afhænger også af det indkomstbegreb, som bruges til beregningen af skattetrykket. Hvis husholdningerne skattetryk beregnes med udgangspunkt i husholdningernes disponible bruttoindkomst inkl. pensionsudbetalinger, vil der være en parallel udvikling imellem skatteprovenu og indkomstbase, men den parallelitet forsvinder, når skatten sættes i forhold til BNI. Omlægningen af kapitalpensioner til alderspensioner var en teknisk omlægning, som tidsforskødt beskatningen af ordningerne. Dermed er der ikke parallelitet imellem skatteprovenu og indkomstbase. En løsning er at korrigere skatteeffekten af omlægningen fra kapital til alderspension. I nærværende analyse er der korrigeret for skat i forbindelse med udbetalingen af kapitalpensionen. Nærmere bestemt er skatten reduceret med hhv. 91, 166 og 67 mia. kr. i 2013, 14 og 15, jf. størrelsen af de ekstraordinære skattebetalinger og en anslået skattesats på 37,5 % SP-udbetalingen i 2009 er en udbetaling til husholdningerne og bør derfor ikke korrigeres.

Forskellen mellem indbetalinger til og udbetalinger fra skattebegünstigede pensionsordninger beskriver nettovirkningen på skatterne. I figur A2 vises nettopensionsopsparingen i forhold til BNI. For at finde den præcise effekt på skattetrykket skal man bruge de korrekte skattesatser på opsparingsfradrag og udbetalinger, og det er som nævnt ikke muligt på makroniveau. Figur A2 illustrerer imidlertid, at der har været en stigende forskel mellem ind- og udbetalinger med top i 2007. I slut-00'erne og fremefter er forskellen faldende. Dermed er skattetrykket uden korrektion for pensionsindbetalinger og -udbetalinger for højt i alle de viste år og mere for højt i 2007 end i 2016.

Figur 2: Skattetryk på indkomst

Figur 3: Afgiftstryk

Skattetrykket følger konjunkturerne – både i den samlede økonomi og underliggende udsving, fx i bilkøbet og aktiekurser.

Det bemærkes at konjunkturerne påvirker skattetrykket i figur 2 og 3. I højkonjunkturer stiger skatter og afgifter mere end indkomsten. I forhold til underliggende konjunkturer er pensionsskatterne følsomme overfor aktiekursændringer, og afgiftsindtægterne afhænger især af registreringsafgiften på det meget konjunkturfølsomme salg af nye biler. Udover den generelle højkonjunktur, er det således pensionsskatterne, der giver toppen i indkomstskattetrykket i 2005, imens afgiftstrykkets toppe i 1998-99 og i 2007 følger indtægterne fra registreringsafgiften.

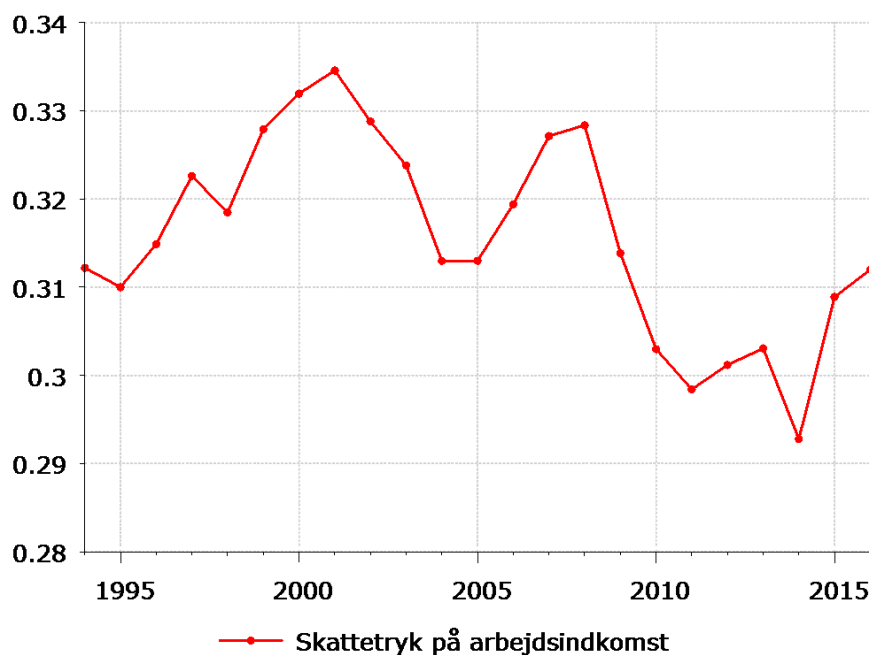
Det er også muligt at se på skattetrykket på arbejdsindkomst.

Skattetrykket på arbejdsindkomst er stigende og er nu på samme niveau som i 1994.

Det er også muligt at beregne effekten af de seneste årtiers skattereformer på beskatningen af arbejdsindkomst, fx ved at sætte skatten på arbejdsindkomst i forhold til husholdningernes bruttoindtægt. Dette er gjort i DSTAnalysen: "Syv skattereformer siden 1995: Udviklingen i provenuet fra indkomstskatter", som finder, at skattetrykket på arbejds- og overførselsindkomster de senere år ligger under niveauet fra slut-90'erne.

Man kan lave en lignende undersøgelse med ADAMs databank, og det fremgår af figur 4, at skattetrykket på arbejdsindkomst er faldet siden slutningen af 90'erne. Skattetrykket har over perioden to toppe: en i slutningen af 90'erne og en i midten af 00'erne. I slutningen af perioden er skattetrykket stigende igen, og i 2016 er skattetrykket på husholdningernes indkomst det samme som i 1994. Det er dog forsat lavere end toppen i slut-90'erne. Det er samme konklusion som i DSTAnalysen, der dog kun har tal frem til 2015.

Figur 4: Skattetryk på arbejdsindkomst

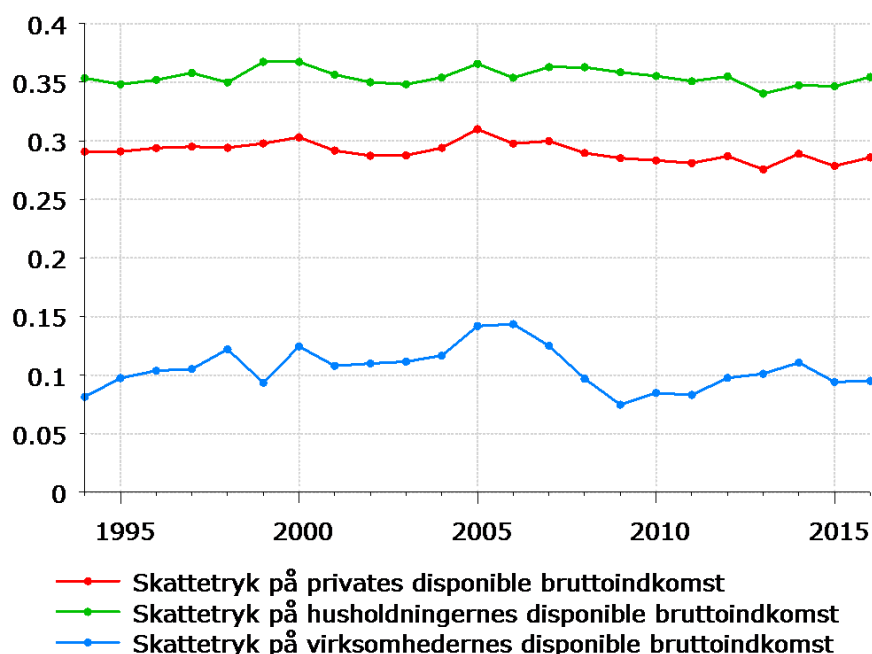

Den private sektors skattetryk er kun i begrænset omfang faldet, hvilket skyldes, at den højere indkomst er tilfaldet den offentlige sektor.

Det er også muligt at beregne skattetrykket for hele den private sektor, dvs. både husholdninger og selskaber. Det er gjort i figur 5, hvor der som i figur 1 og 2 er korrigeret for de ekstraordinære pensionsudbetalinger i 2013-15. Den private sektors skattetryk er bredere afgrænset end skattetrykket på arbejdsindkomst, men de to skattetryk minder lidt om hinanden. Fx har den private sektors skattetryk også en top i slut-90'erne og en i midt-00'erne. Fra 1994 til 2016 falder det private skattetryk 0,5 procentpoint. Det er markant mindre end faldet i det samlede danske skattetryk, og forskellen skyldes primært, at den private sektors indkomst

ikke er steget lige så meget som BNI. Den større stigning i BNI har især 2 forklaringer: 1) Den stærke opgang i nettorenteindkomst fra udlandet, der bidrager til væksten i BNI, er i væsentligt omfang tilfaldet den offentlige sektor, som har afviklet en stor del af sin gæld og dermed renteudgifter i perioden 1994-2016. 2) Væksten i offentlige indkomstoverførsler til husholdningerne har været mere afdæmpet, primært fordi der er færre dagpengemodtagere i 2016 end i 1994. BNI påvirkes ikke af overførselsindkomster fra den offentlige til den private sektor, da BNI beskriver summen af indkomst til privat og offentlig sektor under et. Til gengæld reduceres den private sektors indkomst, når overførselsindkomster fra den offentlige sektor reduceres.

Figur 5: Samlet skattetryk på privat sektor samt skattetryk på husholdninger og selskaber

Både husholdningernes og virksomhedernes skattetryk er steget, og det samlede fald for den private sektor skyldes, at virksomhedernes indkomst udgør en større andel og er mindre beskattet.

En dekomponering af skattetrykket på den private sektor viser, at husholdningernes skattetryk følger konjunktoren og har to toppe ligesom det samlede private skattetryk. Selskabernes skattetryk er mere volatilt, men har en generel stigende tendens indtil det toppe midt i 00'erne. Skattetrykket på husholdningerne er i 2016 uændret i forhold til niveauet fra 1994, og skattetrykket på selskaberne er i 2016 en anelse over niveauet fra 1994. Grunden, til at det private skattetryk samlet er faldet 0,5 procentpoint i perioden, er, at virksomhedernes indkomst udgør en større andel af den private sektors indkomst, og at virksomhedernes indkomstskattetryk er mindre end husholdningernes.

Danskernes skattetryk er faldet. Faldet er dog primært drevet af det offentlige, som har afviklet sine udgifter til udlandsgælden og reduceret overførsler til den private sektor.

Faldet i skattetryk på den private sektor skyldes ændret indkomstfordeling.

Konklusion

Sammenfattende kan skattetrykket opgøres som skatter og afgifter i forhold til BNP eller BFI. I Danmark er det mere relevant at opgøre skattetrykket i forhold til bruttonationalindkomsten BNI, der medtager formueindkomst fra udlandet. Dermed beskriver skattetryksudtrykket danskernes skat i forhold til forbrugsmuligheder/velstand. Med BNI i nævneren er danskernes samlede skatte- og afgiftstryk siden 1994 faldet med ca. 3 procentpoint. Heraf vedrører 1 procentpoint afgifter og 2 procentpoint skatter. Skattetrykket på arbejdsindkomst er derimod uændret i 2016 i forhold til i 1994. Forskellen til de 2 procentpoint fald i skat over BNI afspejler ikke mindst, at den private indkomst er vokset mindre end BNI. Den lavere vækst i den private indkomst mellem 1994 og 2016 kommer af, at meget af den ekstra nettoformueindkomst fra udlandet er tilfaldet den offentlige sektor, jf. nedbringelsen af den offentlige udlandsgæld, samt faldet i ledigheden har dæmpet husholdningernes overførselsindkomst fra det offentlige. Det samlede private indkomstskattetryk er faldet med 0,5 procentpoint, hvilket er mere end skattetrykket på arbejdsindkomst. En dekomponering af skattetrykket på den private sektor viser, at det dog skyldes, at virksomhederne indkomst udgør en større andel af den samlede private indkomst, jf. virksomhedernes skattetryk er lavere end husholdningernes.

Danskernes indkomst er altså steget mere end skatterne siden 1994 og skattetrykket er dermed faldet. Indkomsten er dog blevet brugt på at afbetale offentlig gæld fremfor sænke skatter og afgifter på den private sektor eller øge de offentlige udgifter.

Bilag 1: Gekko-koder

```
// Skatteetryksberegninger
OPEN hist0417; // databank

SERIES BFI = Yf-spz; // Beregning af BFI
PLOT <p> BFI, Y;

// Pensionskorrektion
SERIES <1966 2016> pensionkorr = 0;
SERIES <2013 2015> pensionkorr = 34000, 62100, 25000;

// Analyse
TIME 1994 2016;

// Figur 1: Udvikling i forskellige skatteetryksberegninger
PLOT <fontsize=18 dump> (S-pensionkorr-Sym)/Y 'Afgifter og skatter i alt i forhold til BNP', (S-pensionkorr-Sym)/BFI 'Afgifter og skatter i alt i forhold til BFI', (S+Syn_e-pensionkorr-Sym)/Yi 'Danskernes skattetryk';

P (S-pensionkorr-Sym)/Y, (S-pensionkorr-Sym)/BFI, (S+Syn_e-pensionkorr-Sym)/Yi;
P ((S[1994]-pensionkorr[1994]-Sym[1994])/Y[1994])-((S[2016]-pensionkorr[2016]-Sym[2016])/Y[2016]);
P ((S[1994]-pensionkorr[1994]-Sym[1994])/BFI[1994])-((S[2016]-pensionkorr[2016]-Sym[2016])/BFI[2016]);
P ((S[1994]+Syn_e[1994]-pensionkorr[1994]-Sym[1994])/Yi[1994])-((S[2016]+Syn_e[2016]-pensionkorr[2016]-Sym[2016])/Yi[2016]);
P ((S[1994]-pensionkorr[1994]-Sym[1994])/Yi[1994])-((S[2016]-pensionkorr[2016]-Sym[2016])/Yi[2016]); // Tjek af Syn_e's betydning

// Skattetryk og pension
// Figur A1 og A2
SERIES Skattefradrag = (Tpcr_atp/(1-tsy_a) + (Tpcr_bf+Tpc_o1_bf)/(1-tsy_a))+tops+Ysp;
// Opsparing med fradrag
SERIES Pensionsudb = ((1-bsytyp_r_bf)*(Typcr_bf+Typir_bf) + Typcr_dmp + (1-bsytypcr_sp)*Typcr_sp + (1-bsytypcr_atp)*Typcr_atp)+Syp/tsyp;
SERIES Pensionsudb_korr = ((1-bsytyp_r_bf)*(Typcr_bf+Typir_bf) + Typcr_dmp + (1-bsytypcr_sp)*Typcr_sp + (1-bsytypcr_atp)*Typcr_atp)+Syp/tsyp - pensionkorr/0.375;

// udbetalinger som beskattes med korrigeret pension i 13-15
PLOT <fontsize=18 dump> skattefradrag 'Skattefradrag', pensionsudb 'Pensionsudbetalinger' <linewidth=3.5>, pensionsudb_korr 'Pensionsudbetalinger korrigeret for omlægning i 2013-15' <dashtype='2' linewidth=2>;

PLOT <fontsize=18 dump> (Skattefradrag-Pensionsudb_korr)/Yi 'Nettopensionsudbetalinger i forhold til BNI';

// Dekomponeringsanalyse
// Skattetryk på indkomst
PLOT <fontsize=18 dump ymin=0.25> (Sy_o-pensionkorr-Sym+Syn_e)/Yi 'Skattetryk på indkomst'; // indkomstskattetryk
P (Sy_o-pensionkorr-Sym+Syn_e)/Yi;

// Afgiftstryk
PLOT <fontsize=18 dump ymin=0.15> Spt/Yi 'Afgiftstryk'; // Afgiftstryk
P Spt/Yi;

// Disaggreret skattetryk
//Indkomst
SERIES Ydb_hc = Yr - Invo1 + Yw - Ywn_e + Tin_hc - Tp_h_o - Tpc_h_e + Tpc_e_z + Ty_o_h + Typc_e_h - Typc_cf_e; // Privat disp brutto indkomst
SERIES Ydb_h = Yr_h + Yw - Ywn_e + Tin_h - Tp_h_o - Tpc_h_cf - Tpc_h_e + (Ty_o_h + Typc_cf_h + Typc_e_h); // Hushold disp bruttoindkmst
SERIES Ydb_c = Ydb_hc - Ydb_h; // Selskaber

// Indkomstskatter
SERIES Sydb_hc = Sy_o+Syn_e; //Privat
SERIES Sydb_h = Sy_h; //Hushold
SERIES Sydb_c = Syc_cr+Syc_cf; // Selskaber

// Skat på arbejdsindkomst
SERIES Sy_ha = Ssys + Ssysp + Ssyj + Ssyv + Sya;

PLOT <fontsize=18 dump ymin=0.28> (Sy_ha)/Ydb_h 'Skattetryk på arbejdsindkomst'; // Skattetryk på arbejdsindkomst disponibles indkomst;
P (Sy_ha)/Ydb_h;

PLOT <fontsize=18 dump ymin=0> (Sydb_hc-pensionkorr)/Ydb_hc 'Skattetryk på privates disponible bruttoindkomst', (Sydb_h-pensionkorr)/Ydb_h 'Skattetryk på husholdningernes disponible bruttoindkomst', (Sydb_c)/Ydb_c 'Skattetryk på virksomhedernes disponible bruttoindkomst';
P (Sydb_hc-pensionkorr)/Ydb_hc, (Sydb_h-pensionkorr)/Ydb_h, (Sydb_c)/Ydb_c;
```